

Papežova katecheze o spravedlnosti

Papež František popsal postoje, které jsou vlastní tomu, kdo je spravedlivý před Bohem a před druhými.

03.04.2024

Drazí bratři a sestry, šťastné
Velikonoce!

Dostáváme se k druhé z kardinálních ctností: dnes budeme hovořit o spravedlnosti. Je to sociální ctnost par excellence. Katechismus katolické církve ji definuje takto:

„Mravní ctnost, která spočívá v trvalém a pevném předsevzetí dávat Bohu a bližnímu, co jim náleží“ (č. 1807). To je spravedlnost. Často se při zmínce o spravedlnosti cituje také motto, které ji představuje: „unicuique suum - tedy každému, co jeho jest“. Je to ctnost práva, která se snaží upravit vztahy mezi lidmi spravedlivě.

Alegoricky ji představují váhy, protože jejím cílem je „vyrovnat účty“ mezi lidmi, zejména když hrozí, že budou narušeny nějakou nerovnováhou. Jejím účelem je, aby se ve společnosti s každým zacházelo podle jeho důstojnosti. Již staří mistři však učili, že k tomu jsou zapotřebí i další ctnostné postoje, jako je vlídnost, úcta, vděčnost, přívětivost, poctivost: ctnosti, které přispívají k dobrému soužití lidí. Spravedlnost je ctností přispívající k dobrému soužití lidí.

Všichni chápeme, jak je spravedlnost zásadní pro pokojné soužití ve společnosti: svět bez zákonů, které respektují práva, by byl světem, v němž se nedá žít, připomínal by džungli. Bez spravedlnosti není míru. Pokud není respektována spravedlnost, vznikají konflikty. Bez spravedlnosti je totiž upevňováno právo převahy silnějšího nad slabším, a to není správné.

Spravedlnost je však ctnost, která působí stejně ve velkém jako v malém: netýká se jen soudních síní, ale také etiky, která charakterizuje náš každodenní život. Navazuje upřímné vztahy s druhými lidmi: realizuje přikázání evangelia, podle něhož křesťanská řeč musí znít: „Ano, ano - ne, ne; co je nad to, je ze Zlého“ (Mt 5,37). Polopravdy, lstivé řeči, které se snaží oklamat bližního, zamlčování, které zakrývá skutečné úmysly, nejsou postoje souznící se spravedlností. Spravedlivý člověk je

čestný, prostý a přímý, nenosí masky, představuje se takový, jaký je, mluví pravdu. Na jeho rtech se často objevuje slovo „děkuji“: ví, že bez ohledu na to, jak velkorysí se snažíme být, vždy zůstáváme svému bližnímu dlužni. Jestliže milujeme, je to také proto, že jsme byli milováni první.

V tradici lze najít nespočet popisů člověka, který je spravedlivý. Podívejme se na některé z nich. Spravedlivý člověk má úctu k zákonům a respektuje je, protože ví, že jsou bariérou, která chrání bezmocné před arogancí mocných. Spravedlivý člověk se stará nejen o své individuální blaho, ale chce dobro celé společnosti. Proto nepodléhá pokušení myslet jen na sebe a starat se o své vlastní záležitosti, jakkoli legitimní, jako by byly tím jediným, co na světě existuje. Ctnost spravedlnosti dává jasně najevo - a klade tak do srdce

tento požadavek -, že nemůže existovat žádné skutečné dobro pro mě, pokud neexistuje také dobro všech. Proto spravedlivý člověk dohlíží na své vlastní chování, aby nebylo na škodu druhým: pokud udělá chybu, omluví se. Spravedlivý člověk se vždy omlouvá. V některých situacích jde tak daleko, že obětuje osobní dobro, aby ho poskytl společenství. Touží po spořádané společnosti, kde jsou to lidé, kdo dávají lesk úřadům, a ne úřady, které dávají lesk lidem. Má odpor k lobbingu a neobchoduje s laskavostmi. Miluje odpovědnost a příkladně žije a prosazuje zákonnost. Spravedlivý člověk se také vyhýbá škodlivému chování, jako je pomluva, křivá přísaha, podvod, lichva, výsměch, nepoctivost. Spravedlivý člověk drží své slovo, vrací, co si vypůjčil, uznává spravedlivou mzdu všem: člověk, který neuznává spravedlivou mzdu dělníkům, není spravedlivý, je

nespravedlivý. Nikdo z nás neví, zda je v našem světě spravedlivých lidí mnoho, nebo jsou vzácní jako drahé perly. Jsou to však lidé, kteří přitahují milost a požehnání jak na sebe, tak na svět, v němž žijí. Spravedliví nejsou moralisté, kteří nosí cenzorské roucho, ale poctiví lidé, kteří „lační a žízni po spravedlnosti“ (Mt 5,6), snílci, kteří ve svém srdci chovají touhu po všeobecném bratrství. A tohoto snu, zvláště dnes, máme všichni velkou potřebu. Potřebujeme být spravedlivými muži a ženami, a to nás učiní šťastnými.

RadioVaticana.cz / Rome
Reports

Libreria Editrice Vaticana /
Rome Reports

pdf | dokument generován automaticky
z [https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/
papezova-katecheze-o-spravedlnosti/](https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/papezova-katecheze-o-spravedlnosti/)
(07.08.2025)